

ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТИТЕ НА СЪЮЗА НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ
юли 2007 г. – октомври 2008 г.

I. ВЪТРЕШНО ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ

1. **Членски състав.** През отчетния период постъпиха 30 нови членове, с което общият брой надхвърли 850. Запазва се тенденцията на устойчив растеж на членския състав, но е налице спад от около 70 % в средногодишния брой новопостъпили членове в сравнение с предходни години.

2. **Секции.** През отчетния период в дейностите на ССБ активно се включиха председателите и представители на секциите във Видин, Стара Загора, Враца, Габрово, Бургас, Монтана и София. В ход е изграждането на секция в Кюстендил.

3. **Управителен съвет.** През отчетния период УС на ССБ проведе три заседания.

3. **Организационно укрепване.** През юни 2008 г. в София, Видин и Бургас бяха проведени *серия стратегически консултации* със секциите от София, Видин, Монтана, Враца, Габрово, Бургас и Стара Загора с участието на общо 45 представители. Сесиите се ръководеха от чуждестранни консултанти по стратегическо планиране и организационно развитие и бяха посветени на оценка на изпълнението на действащия стратегически план, преосмисляне на мисията и стратегическите цели на ССБ и формулиране на приоритетни области на развитие.

В резултат на тези сесии на 28-29 септември 2008 г. в гр. Несебър се проведе *стратегическия сесия на РУС*, на която бяха обсъдени основните положения на нов стратегически план на ССБ за 2008-2011 г. В работата на РУС се включиха представители на Института по социални дейности и практики (ИСДП), който партньор на ССБ по три текущи проекта, както и отделни членове от Варна.

На основата на приетите решения и след консултация с чуждестранни експерти и членове на ССБ, изпълнителният директор Ива Пушкарлова подготви *проект за стратегически план*, който е представен за обсъждане на Общото събрание – 2008 г.

4. **Развитие на администрацията.** През отчетния период бе продължено финансирането на дейности по организационно укрепване на ССБ и поддържането на позициите на изпълнителния директор, счетоводителя и пресаташето. От юни 2008 г. като *административен секретар бе привлечен Румен Цонков*.

5. **Проектно финансиране.** През отчетния период приключиха следните проекти:

1. „Добре дошли в обществото!”, финансиран от PRI за 2006-2007 г. с координатор Ива Пушкарлова.

2. „Общественият образ на съдебната власт”, финансиран от МАТРА/КАП за 2007-2008 г. с координатор Нели Куцкова.

Бяха спечелени следните проекти:

1. „Укрепване на Съюза на съдиите в България”, финансиран от програма МАТРА на МВнР на Кралство Нидерландия със срок на изпълнение три години и общ бюджет 698.000 евро. Този проект бе подготвен и се управлява от изпълнителния директор Ива Пушкарлова.

2. „Съдии: Сътрудничество и диалог”, финансиран по ОПАК със срок за изпълнение една година и бюджет 69 000 евро. Проектът бе подготвен от външен консултант и се управлява от пресаташето Виктория Лулева.

В момента са внесени два проекта, подготвени от изпълнителния доректор, по които се чака отговор през ноември 2008 г.:

1. „Справедлив процес за жертви на трафик” с бюджет 47 790 евро за една година по програмата на Норвежкия фонд;

2. „Корупцията през погледа на съда” с бюджет 52 000 долара за една година пред СЕЕ Trust.

Освен това ССБ кандидатства по програмите на фондовете на ЕС през юли 2007 г. и октомври 2007 г. (ОПАК), но проектите, подготвени от изпълнителния директор, не бяха одобрени на формално основание.

6. **Членски внос.** И през настоящата година се запазва тенденцията за частично и нередовно плащане на членския внос, като основен механизъм за събирането му са секциите.

7. На 15-16.12. 2007 г. по инициатива на Стоил Сотиров, Председател на ССБ, се проведе *Предколедна екскурзия* до Гърция (Солун-Халкидики-Воден/Едеса) за членове на ССБ, съдии извън Съюза и колеги от останалите юридически професии.

8. Традиционно *секция-Видин*, съвместно със СЮБ-Видин, организира честването на професионалния празник на юристите 16.04.2008 г. и новогодишно тържество за всички юристи в гр. Видин. Тези мероприятия са от съществено значение за развитието и поддържането на устойчиви колегиални отношения между отделните юридически съсловия, както и за положителния обществен образ на съдията във Видин.

II. ЗАЩИТА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИТЕ И УЧАСТИЕ В ИЗРАБОТВАНЕТО НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

През отчетния период професионалните интереси на съдийската общност бяха защитавани чрез изготвяне на становища по законопроекти и актуални въпроси на съдебната реформа и организиране на публични дискусии и кръгли маси за тяхното обсъждане и др.

ССБ, който инициира в предходния отчетен период *изменение на Наредбата за медицинската експертиза на работоспособността* в раздела за условията и реда за установяване на временна неработоспособност и общи правила за издаване на болнични листове, **постигна положителен краен резултат**, въпреки обжалването на измененията във Върховния административен съд от Висшия адвокатски съвет. С решение на петчленен състав на ВАС исканото изменение на чл. 18 от посочената наредба беше потвърдено. **Промяната, за която ССБ настояваше, се налагаше от многократните и дългогодишни опити на страни и техните процесуални представители да отлагат разглеждането на дела.**

Председателят на ССБ присъства при провеждането на *конкурса за избор на български съдия в Европейския съд за защитата правата на човека*, който се проведе през месец ноември 2007 г. и в който участваха шест български съдии – членове на Съюза, от различните съдебни инстанции. Становището на ССБ е, че и шестимата колеги се представиха достойно пред вътрешната комисия и защитиха

професионалния авторитет на гилдията и Съюза. Двама от тях участваха в заключителния кръг в Страсбург.

Тук е мястото да се посочи, че и в бъдеще ССБ ще подкрепя своите членове при техните професионални заявки и развитие.

През целия отчетен период ССБ активно участваше в дейностите по проекта на Центъра за изследване на демокрацията за **трансгранично сътрудничество между България и Турция при трафик на хора, оръжие и наркотици, и контрабанда на стоки** (финансиран от Посолството на Обединеното Кралство). Той включваше кръгли маси и семинари по проблемите на правораздаването в различни части на страната. На централно равнище участието на ССБ се осъществяваше от Председателя Стоил Сотиров и Говорителя Нели Куцкова. В провеждането на конкретните мероприятия се включиха множество членове на ССБ от Бургас, Хасково, Кюстендил и Сливница.

През декември 2007 г. в Съдебната палата се проведе **кръгла маса по въпросите на детската престъпност и държавната политика по предотвратяване на противообществените прояви на подрастващите и на престъпленията срещу тях**. Събитието бе заключителен етап от проекта „Добре дошли в обществото!“. На него присъстваха Председателят на ВКС, представител на Главния прокурор, на Министерството на правосъдието, на Държавната агенция за закрила на детето, на Омбудсмана, директорите на ВУИ и СПИ, местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, журналисти и неправителствени организации. Присъстващите се обединиха около становището за спешна необходимост от изготвянето на изцяло нов закон за противодействие на детската престъпност, реформа на поправителните институции и засилена закрила на децата-жертви на престъпления. Бе изразена готовност от страна на прокуратурата за възстановяване на специализираните звена за работа с подрастващи.

Неформалните контакти продължиха интензивно и след събитието и в момента се подготвя работна група за изработване на нов закон за превенция на детската престъпност под егидата на ССБ.

На 22 януари 2008 г. ССБ организира представянето на **Мнение № 10 на Консултативния съвет на европейските съдии /ССЕЈ/ по темата „СЪДЕБНИЯТ СЪВЕТ В СЛУЖБА НА ОБЩЕСТВОТО“**, прието на 21-23 ноември 2007 г. в Страсбург. За участие бяха поканени членовете на ВСС, председателите на ВКС, ВАС и Главният прокурор, Министърът на правосъдието, професионалните сдружения на съдии, прокурори и следователи, правни неправителствени организации, журналисти.

Целта на дискусиата беше да бъдат запознати представителите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт, както и обществото, с утвърдените европейски стандарти относно съставянето, функциите и отговорностите на съдебните съвети в държавите-членки на Съвета на Европа.

През март 2008 г. ССБ изготви и оповести становище по повод запитване от ВСС от 19 февруари 2008 г. относно необходимостта от приемане на **Единен етичен кодекс на магистрата и формулиране на правила за поведение при конфликта на интереси**. Становището бе подготвено и защитено от Председателя на ССБ Стоил Сотиров и Говорителя Нели Куцкова. То се позовава на редица

международни документи, сред които „Правилата за етично поведение на съдии” на МАС и Становище № 3 (2001) на КСЕС, в които се препоръчва разграничение между етични принципи с дисциплинарни проблеми и се набляга на необходимостта етичните правила да се изработват от самите съдии и да бъдат напълно отделни от дисциплинарната система за съдиите.

В тази връзка ССБ заема позицията, че в България етичните правила са приети от професионалните сдружения. Правилата за професионална етика на съдиите в България бяха приети на годишно Общо събрание на Съюза на съдиите в България след продължително и задълбочено обсъждане. Като образци са използвани освен няколко Етични кодекса на други европейски държави и най-вече цитираните по-горе “Бангалорски принципи”. В българските „Правила” действително няма дефиниция за „конфликт на интереси”, но има разпоредби, уреждащи отделни хипотези на такъв конфликт – чл.4, ал.1; чл.5, ал.3, 4 и 5.

По въпроса за Единен етичен кодекс на магистрата, който да бъде приет от Висшия съдебен съвет, становището на ССБ е отрицателно на следните основания:

1. Концептуално погрешно е виждането, че основното предназначение на Етичните кодекси е тяхното нарушаване да служи като основание за дисциплинарно наказание. Правилата за професионално поведение на съдиите имат много повече възпитателно предназначение, а не санкционно такова;

2. Смущаващо е виждането, че етични правила следва да бъдат налагани по административен ред. Такъв подход противоречи на международноутвърдени стандарти и реализирането му би довело до основателни критики към ВСС;

3. Професиите на следователи, прокурори и съдии са различни както при прякото изпълнение на служебните задължения, така и спрямо медиите, структурите на гражданското общество и др.;

4. Понятието „магистрат” е неофициално, липсва законова дефиниция за същото и е твърде спорно от лингвистична и функционална гледна точка какво е точното му съдържание.

През месеците септември и октомври 2008 г. председателят на ССБ взе участие в *работна група към ВСС за изготвяне предложение за ушиване нови тоги на съдии и прокурори* с оглед здравословните условия за труд. Работата по този въпрос продължава, тъй като понастоящем ВСС обяви обществена поръчка за изработване на тоги по критерии, определени от работната група, след консултация със специалист и ВСС взе решение за обявяване на конкурс.

ССБ подкрепя усилията на лекаря на Съдебната палата в София д-р Йорданова, за създаване на *по-добри условия за работа на съдиите и прокурорите*.

През месец декември 2008 г. представител на Съюза ще присъства при *оценката на офертите от комисия на ВСС*.

III. ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ

През периода юли 2007 г. – октомври 2008 г. ССБ организира редица мероприятия, насочени към професионалното израстване на съдиите, членове на Съюза.

Сред тях от особено значение са серия семинари и обсъждания, проведени в София, Габрово, Стара Загора, Силистра и други градове във връзка с приетия и

влязъл в сила от 01.3.2008 г. нов ГПК. Лектори бяха Светла Цачева, Борислав Белазелков и Красимир Влахов.

На 16 и 17 февруари 2008 г. ССБ организира семинар на тема „Правен режим на капиталовите пазари и финансови инструменти“ за съдии от Софийския районен съд (наказателна и гражданска колегия), съдии от Административен съд – София, съдии от търговското отделение на Софийски градски и Софийски окръжен съд. Лекторите – експерти от комисията за финансов надзор, от Българска фондова борса и др., изнесоха лекциите безплатно.

Съвместно с Института по социални дейности и практики бяха проведени:

- 22 работни срещи на професионалисти по проблемите на пострадалото дете свидетел в наказателното производство; срещите са проведени в градовете Шумен, Пазарджик и София, с участието на съдии, прокурори, следователи, адвокати, полицаи – дознатели и ИДПС, социални работници и психолози.

- 4 семинара и обучения, посветени на работата с пострадали деца, явяващи се като свидетели в наказателното производство.

- 3 дневна обмяна на опит във Варшава (съвместно с полската фондация „Ничии деца“) – работни срещи със съдии, прокурори и полицаи, работещи по дела, в които участват деца, пострадали от сексуални посегателства.

В **Стара Загора** двудневното обучение, проведено през февруари 2008 г. с лектор Светла Цачева, обхвана съдиите от Старозагорския съдебен окръг и засегна предварително повдигнати от съдиите практически въпроси. **Обучението бе финансирано изцяло със средства от членския внос**, преотстъпвани през последните години за ползване от секция-Стара Загора поради своевременното им внасяне.

Отново във връзка със професионалната квалификация и необходимостта от обучение по новоприетия ГПК, членове на **секцията в Стара Загора** взеха участие в подготовката на проведения през март 2008 г. семинар с лектор г-н Красимир Влахов, организиран от НИП и Окръжен съд-Стара Загора.

Дейностите в **секция-Видин** през 2008 г. са основно насочени към обсъждането и разрешаването на възникнали в хода на приложение на ГПК спорни въпроси. Преди влизането на ГПК в сила колегите Диана Маринова и Васко Василев, които преминаха специален курс за обучители, запознаха секцията с новите процедури рамките на множество обсъждания по практическото приложение на закона. Тези въпроси се разискват и на редовни сбирки на съдиите от Видински съдебен район, провеждани всеки последен петък от месеца по идея и под ръководството на Цветан Кръстев, Председател на Окръжен съд – Видин и член на ССБ.

IV. МЕДИЙНА ПОЛИТИКА И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Медийната политика на ССБ продължи да се развива главно чрез оповестяване в медиите и на официалната страница на ССБ в Интернет на становища и позиции по актуални въпроси по правоприлагането и съдебната реформа, адресирани към ВСС, Конституционната комисия на НС, органи на изпълнителната власт и пр.

Връзките с обществеността на Съюза осъществява както и преди Виктория Лулева, пресаташе на ССБ.

На 27 март 2008 беше представено социологическо проучване на общественото мнение за българската съдебна власт, изготвено от „Алфа Рисърч“ по проект на ССБ, финансиран от МАТРА/КАП. То бе представено от социолози от „Алфа Рисърч“ и социалния антрополог Харалан Александров. Присъстваха членове на ВСС, на професионалните организации, НИП, журналисти.

Част от членовете на УС и Говорителят бяха интервюирани по въпросите на съдебната реформа и проблемите на съдебната власт. Становището на УС е, че по-голяма част от журналистите са благоразположени към съда и трябва да получат съдействието на съдиите за информиране на обществото за работата на съда и проблемите на съдиите. Съгласно приетата стратегия, изявленията са деперсонализирани и могат да коментират по принцип възникнали казуси, без да обсъждат конкретни дела, имена и факти, ако делата са още висящи.

Изпълнителният директор подготви материала „Случаят „Шийлдс“- съдебна грешка или бягство от отговорност”, публикуван през юли 2008 г. в сп. „Общество и право” с цел повишаване на обществената информираност по случая и работата на българската съдебна власт и българската държава във връзка с него. В редица интервюта за Българското национално радио изпълнителният директор изясни допълнително правната страна на делото „Шийлдс” и разбирането на ССБ относно законодателната рамка на корупцията, организираната престъпност и детската престъпност у нас. В тази връзка Ива Пушкарова бе цитирана от сп. Хералд Трибюн през октомври 2008 г., с което Съюзът на съдиите се нареди сред организациите, които представляват медиен интерес за това престижно издание.

Предстои осъвременяване и цялостно преработване на визията и дизайна на електронната страница на ССБ (www.judgesbg.org), акто и изграждане на изцяло нова електронна база данни, свързана със страницата.

На 16 април 2008г., във връзка с Деня на Конституцията, в **секция –Стара Загора** организира **симулиран процес за ученици от IV клас** при Второ основно училище в гр. Стара Загора. Партньори на проявата бяха Окръжен съд и Зонта Клуб гр. Стара Загора. За основа на процеса бяха използвани материалите на осъществения проект „Червената шапчица”, любезно предоставени от Владимир Вълков, член на УС.

Представянето протече при подчертан интерес от страна на регионалните медии, както и на родители и близки на децата и получи добър отзвук в средствата за масово осведомяване.

V. КОНТАКТИ СЪС СРОДНИ ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ И НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР

Съюзът установи, разви и в момента поддържа близки професионални контакти с Дружеството за религиозна и обществена подкрепа на лишените от свобода, Сдружение ‘СПЕКТРА’, Сдружение „Деца в риск”-Пазарджик, Институтът по социални дейности и практики, Асоциация „Прозрачност без граници”-България, Сдружението за подкрепа на жертвите на изтезания АСЕТ, Фонда за превенция на престъпността ИГА, Българската асоциация по психотерапия, Сдружението на ромската младеж и др.

Мрежата от неправителствени организации под егидата на ССБ, която бе формирана в резултат на проекта „Добре дошли в обществото”, продължи

неформално дейността си. Тя проведе две самостоятелни изследвания на правния профил и реакциите спрямо съдебната власт на рисковите групи на деца, настанени в поправителни домове по ЗБППМН. Резултатите от тях залегнаха в подготовката на проектни предложения от името на ССБ.

На 24 октомври 2008 г. изпълнителният директор изнесе лекция по проблемите на правния режим на противообществените прояви на подрастващите на конференция „Системата за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните и правата на децата, настанени в корекционно-възпитателни институции (СПИ и ВУИ)”, организирана от Българския Хелзикски комитет.

Понастоящем ИСДП и ССБ изпълняват заедно три проекта, чиято цел е утвърждаване в България на щадяща практика за участието на деца в наказателното производство

1. „Чуй детето”, финансиран от Фондация ОАК с продължителност 30 месеца;
2. „Участието на деца в съдебни процедури”, финансиран от програма Развитие на гражданското общество, ФАР 2005 г., с продължителност 14 месеца;
3. „Коалиция за щадящо изслушване”, финансиран от СЕЕ Trust с продължителност 10 месеца.

От юни 2007 година до сега, ИСДП е организирал и провел в партньорство със ССБ:

- 2 дневно работно посещение във Варшава за планиране на изпълнението на „Коалиция за щадящо изслушване”;
- изграждане и откриване на специализирано помещение за изслушване на деца в гр. Пазарджик;
- изследване на наказателни дела с участието на пострадали деца.

В процес на подготовка е специализирано помещение за изслушване на деца в Шумен, международна конференция посветена на детето-свидетел в София на 11 и 12 ноември 2008 г., специализиран уебсайт, помагало за подготовка на деца за явяване в съда, наръчник за работа с деца свидетели, сборник с добри практики по отношение на участието на деца в наказателното производство.

В началото на 2008 г., **секция-Стара Загора** започна да си сътрудничи с Българо-Италианска Бизнес Организация - БИБО–Стара Загора във връзка с подготовката, кандидатстването за финансиране и осъществяване на проект „*Athena: Обучение на юриста в разширена Европа*”, към програма “Основни права и правосъдие” от специфична програма „Наказателно право” на ЕК. Основните цели на този проект са развитие на общо познание на правосъдните системи на отделни страни членки на ЕС с цел създаване на една взаимна европейска юридическа култура. В тази връзка се предвиждат конкретни дейности по създаване на общи информационни; доставяне на езиково обучение на магистрати, прокурори и адвокати; осигуряване на преводачи и специфично обучение с цел реализиране на преводаческа дейност от наказателния кодекс; разпространяване на познанието на правосъдните системи на страните членки на ЕС, както и развитие и обмяна на становища между професионалисти по актуални въпроси в европейска среда.

Основен кандидат по този проект е Юридически факултет към „SECONDA UNIVERSITA' DEGLI STUDI DI NAPOLI: - Неапол, Италия. Партньори по проекта, освен секция-Стара Загора и Българо Италианската Бизнес Организация, са Община Ерколано, Италия, и Адвокатска колегия-Стара Загора. Към момента този проект е в процедура по одобрение.

VI. МЕЖДУНАРОДНИ КОНТАКТИ

През отчетния период ССБ установи близки контакти с професионалните сдружения на съдиите в Чешката Република и Кралство Нидерландия, както и с Холандския Хелзинкски комитет. Тези организации са партньори на ССБ по международен проект: „Укрепване на ССБ”, който е посветен на организационното укрепване на Съюза с тяхната експертна подкрепа.

От 21 до 23 април 2008 г. Председателят на ССБ Стоил Сотиров и Председателят на Контролния съвет Мими Фурнаджиева участва в международна конференция по съдебен мениджмънт в гр. Дъблин /Ирландия/, където бяха установени контакти с представители от Македония, Австралия, Русия и др. страни.

За съжаление, през 2008 г. представител на ССБ не взе участие в годишната среща на Международната асоциация на съдиите /МАС/ в Ереван и в срещата на Европейската секция на Асоциацията в гр. Турку /Финландия/.

VII. ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Към 18 юни 2007 г. салдата по сметките на ССБ са били, както следва:

- 10 319.70 лева;
- 978.81 щ.д.;
- 209.14 евро.

Един от източниците на финансиране на ССБ е членския внос. За отчетния период в централата на ССБ са постъпили 2009 лева, след приспадане на сумите в размер на 50 % от дължимия членски внос, които се задържат в секциите поради своевременното му внасяне.

През месец август 2007 г. по проект: „Общественият образ на съдебната власт”, финансиран по програмата МАТРА/КАП на Холандското посолство, постъпи сумата от 14 400 лева.

През месец юни и месец декември 2007 г. по валутната сметка на ССБ са постъпили 5 682 евро по проект: „Добре дошли в обществото!” от PENAL REFORM INT.- London, представляващи остатъка от бюджета на проекта.

През месец януари 2008 г. по проект: „Общественият образ на съдебната власт” постъпи остатъкът от бюджета в размер на 6 240 лева.

През месец юни и месец август 2008 г. по проект: „Укрепване на Съюза на съдиите в България”, финансиран от програма МАТРА на МВнР на Кралство Нидерландия, са постъпили общо 51 190 евро.

Към 20 октомври 2008 г. салдата по сметките на Съюза са както следва:

- 5 589.73 лева;
- 174.91 USD;
- 28 194.93 евро.